

15. møde.

Fredag den 7. november kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker.

Ombudsmandsudvalget har afgivet betænkning over folketingets ombudsmands beretning for året 1957. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker.*

Efter bestemmelsen i den gældende folkebibliotekslov af 27. maj 1950 skulle de i loven fastsatte satser for statstilskud til driften af folkebiblioteker optages til revision i folketingsåret 1954-55. Da der imidlertid til denne revision fra biblioteksrådet fremkom en indstilling, hvis gennemførelse ville have medført mere omfattende økonomiske forpligtelser, end regeringen på det daværende tidspunkt mente det forsvarligt at påtage sig, udsattes revisionen, som det vil være det høje ting bekendt, først til folketingsåret 1955-56 og derefter hvert år til indeværende folketingsår.

På baggrund af denne forsinkelse er det mig en glæde i dag at kunne fremsætte forslag til ændring af folkebiblioteksloven. Folkebibliotekernes formål er efter loven af 1950 at virke for almindelig udbredelse af kundskab og oplysning gennem faglig, skønlitterær og anden almindelig litteratur. De er således efter deres formål et uhyre vigtigt led i det almindelige folkeoplysende arbejde, og ingen vil kunne bestride, at således er ikke blot deres formål, men også deres virkning. Det danske biblioteksvæsen er godt, og vi kan med rette være stolte af det; men derfor er der alligevel ting at rette og forbedre, først og fremmest med hensyn til det økonomiske grundlag for bibliotekerne.

Bibliotekerne drives jo dels ved stats-tilskud, dels ved stedlige, først og fremmest kommunale tilskud. Det er de lokale tilskud, der bestemmer størrelsen af statstilskuddet, idet dette fastsættes som en procentdel af de stedlige tilskud. Dette princip er grundlæggende for det danske folkebiblioteksvæsen, og ved dette skal der ikke røres. Efter de nugældende regler ydes der i statstilskud 80 pct. af lokale tilskud på indtil 25 000 kr., 40 pct. af de næste 25 000 kr. og 25 pct. af resten, og herudover et særligt tilskud til større biblioteker på 15 pct. af det stedlige bogindkøbs- og indbindingstilskud. Udviklingen siden 1950 har, efterhånden som bibliotekernes udbygning i forbindelse med almindelige prisstigninger har nødvendiggjort stærkt forøgede lokale tilskud, medført en forskydning mellem de lokale og de statslige tilskud til skade for kommunerne, en forskydning, der er så betydelig, at forudsættningerne for 1950-ordningen må siges at være bristede. Den mest afgørende af de foreslåede ændringer i loven tager derfor sigte på dette forhold og går ud på, at statstilskuddet fremtidigt skal beregnes med 80 pct. af de første 25 000 kr. — altså uændret — og med 40 pct. af de stedlige tilskud herudover mod hidtil som nævnt kun 25 pct. af tilskud over 50 000 kr. Dette betyder jo en åbenbar forbedring af forholdene for de kommuner, der yder mere end 50 000 kr. i tilskud, og et så stort tilskud ydes til ikke færre end 85 biblioteker.

Det særlige tilskud til centralbibliotekernes oplandsvirksomhed ydes ifølge den gældende lov med et fast beløb på 5 000 kr. pr. centralbibliotek og derudover 20 pct. af de stedlige tilskud, dog i alt højst 20 000 kr. Denne ordning har medført, at centralbibliotekernes hjemstedskommuner har måttet dække ret betydelige underskud på oplandsarbejdet, og statstilskuddet hertil foreslås derfor fremtidig beregnet uafhængigt af de stedlige tilskud, nemlig med 5 000 kr. pr. bibliotek + 50 øre pr. indbygger i kommuner inden for centralbiblioteksområdet med under 15 000 indbyggere. Centralbiblioteket i Københavns amt skal dog kun kunne modtage et tilskud svarende til det højeste tilskud, der ydes noget andet centralbibliotek.